

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

25 decembrie st. v.

6 ianuarie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea:

Strada principală 375 a.

Nr. 52.

ANUL XXIV.

1888.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$

de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

D o r.

Să de limpede și lucitoare

Plutești de-asupra-mi, stea necunoscută;

Clipirea-ți gingașă nepricepută

Stirnește-mi gânduri dulci, liniștitore.

Ești fericită 'n călea ta curată,

Curată ești în traiul teu și 'n vremuri;

Fără simțiri, fără dureri, tu tremuri,

Privești de-apururi lumea 'ntunecată.

Să pot trăi ca tine de tăcută,

De-asupra lumii ca și tine dragă;

Intr'un moment să 'ngrop viața 'ntregă

Pentru clipirea ta nepricepută;

Ș-apoi trăind în lumea nemuririi,

Fără dureri, fără simțiri ca tine,

Să tot clipeșc ca tine de curată,

Și să rămână lumea 'ntunecată,

Să nu mai știe nimenea de mine,

Să-mi pierd și dorul lung al fericirii!

Lucreția Suciu.

O s c r i s ó r e.

30 august 1887.

Dorită Electră!

Am mers cât am mers, și când am zărit ruinele cetății Isaccea pe înălțimea cea uriașă, ca prin farmec am uitat obosela, am uitat chinurile nopții, și în vreme ce tata se oprise să adape calul, eu am luat-o spre Cetate, prin poteci necălcate de vécuri decât de păstori și de turmele lor.

N'aveam decât un dor — să ajungem colo sus unde felfăe stégul tricolor.

Când m'am vădut în vârful cetății, am simțit o mulțămire. Ce poziție minunată! De abia ț-ar veni a crede, că pe locul cela odată trăia o cetate cu bucurii și suferinți, așa vremea a acoperit-o cu țernă străpusă pătura uitării, care a vrut parcă să ștergă și urma trecutului. Ici-colo numai țernă și pietre scormolite de mâna cercetătorului, care a venit să tulbure pacea de care se bucură pământul de vécuri, ca să pătrundă adâncurile și tainele lumii, ca să invieze ceea ce a murit de mult.

Când am vrut să cobor cetatea și să ies înaintea căruței, am dat peste o prepație strașnică, mâncată în toate părțile; atunci am înțeles nesocotința mea... Cum de nu vădusem mai departe? Să me 'ntorc pe drumul pe care venisem, eră pré incungiu, — cum aș mai fi putut ajunge căruța; ș-apoi decă eșiă din ripă vr'un șerpe, vr'un lup séu cine șcie ce dihanie, așa-i c'am pățit-o?

Hât la deal am găsit un loc de scoborit. Am mers o bucată bună, apoi am dat peste un lan de tutun, ce nu eră încă mucărit, și așa se prindea de rochia mea de lână, de parcă me ținea în loc. Când mi-a ajutat cucul și m'am vădut la drum, căruța nu se vedea; am dat peste un băețel ce pășcea căpriorele, cum le țic pe-aici, și l'am întrebat de n'a vădut o căruța ș-un bêtân cu barba albă, mănând calul? El imi spuse că trecuse mai înainte ș-apoi er înderépt.

Numai me gândiam, sermanul tată, cât a fi de necăjit, că nu me găseșce! — N'au trecut inse mult și am zărit căruța.

Am trecut pe lângă Techeleși, un sat de bulgari, mai mult lipoveni. Se țice că din vechime fusese locuit de cercheji. Acolo este ș-o mănăstire de lipoveni ce n'au pe iei decât ciubotele cu turéță lungă și rasa cu pelerin, a cărui bumb il sărută de câte ori o pune în spate.

La intrarea în Isaccea am vădut un loc închis cu patru ziduri înalte, cu o ușișoră despre resărit; am aflat că este mormentu lui Isachaba, care a fost inicer vestit în vremea lui, și căruia Sultanul dăruitu-i a drept resplată pământ cât veți cu ochii. După ani de țile alt Sultan îi luă parte din pământ dându-i bani în loc. Isachaba a trăit până la adânci bêtânețe, a facut mult bine, er după mórtea-i ómenii l'au socotit drept sfânt, și acum aprópe 200 de ani și credincioșii încă-i cercetéză mormentu, unde-i arde candelă.

Pe pământul lui Isachaba, pe care s'au ridicat case, sub aripa-i ocolitóre, astăzi trăeșce orașul Isaccea, a cărui nume il și pórta. Pentru inteia dată am vădut turci mititei, cu fesișóre roșii pe cap și cu șalvari. Nu șciu cum nu me gândisem nici-odată că sânt și turci mititei; socotiam numai că turcu-i turc. Puișorii de turc s'au strins pe lângă mine, le-am dat pómă, și ei mâncau privindu-me fără să spue un cuvânt.

În Isaccea se vorbiă cum un tâlhar omorise cu câte-va țile înainte pe un lipovan, în pădurea ce se 'ntinde între Tulcea și Isaccea. Tata a țis să ne

luăm un Cicerone să ne petrecă pădurea... L'am întrebat pentru ce ȳice Cicerone, și mi-a istorisit că pe vremea lui, colegii in de ei vorbiau cu Cicerone, Cicero, Civis Bahluisis.

Nu departe de Isaccea sânt dărmăturile cetății Ischi-calé - așa-i ȳic ȳomenii. In vremea resboiului din 1878 turcii au făcut tabie pe acest loc, - ér alte doue tabii pe doue înălțimi din fața Ischi-calé. Se ȳice că după o plöe repede, de te sui pe cetate, găsești multime de monede cu felurite forme, chiar și in colțuri, unele din vremea lui Alexandru Machedon, altele dela Troian și chiar dela Constandinat. Eu in grabă mi-am aruncat ochii, dar n'am găsit decât un scafit in pietrele vechii cetăți ș-o bucată de sticlă irizată, dar care după formă și structură trebuie să fie de vécuri.

Cetatea-i incungiuată cu un șant forte adânc, in fundul căruia inspre răsărit se vede zidul vechei cetăți, căci incolo pietre amestecate cu pământ au alcătuit tabia. Nu este decât un singur loc de intrare; ér degiur-impregiur au remas semnele pe unde au fost aședate tunurile.

Ce frumos se vede de pe cetate Isaccea, și mai ales Dunărea lată și lungă cât ajungi cu ochii! Am apucat prin stuh, prin baltă, pe lângă Dunăre. Așa stuhărie n'am mai véđut de când sânt, - parcă-i pădure nu alta! - impletucită cu rugi de mure, cu rochița-rëndunelei și curpân, crescute curat ca din apă. In mâna stângă printre stuh ce se légănă, se străvede Dunărea negrie, umflată și posomorită, valuri lungi și gröse cum veniau dela adânc și isbindu-se de țérmi se sfărmau in spute albe.

Mult me minunam cum-i omul ăsta! pentru-ce ar fi făcut drumul birtaman pe malul Dunărei! - óre nu erá incolo pământ cu stuh și cu mure cât veđi cu ochii? Pe une-locuri drumu-i forte primejdios, malu-inalt cât lumea, ér drumul merge chiar pe alătore, și unde-și-unde veđi cum vechiul drum s'a prăbușit, ér ȳomenii de nevoie au dat pe alătore.

Une-ori mi se ținea inima intr'un fir de pěr; pare că-mi vedeam mórtea dinaintea ochilor; ȳiceam tatei să deie mai prin stuh, dar imi spunea că nu se póte, că s'ar incălci rótele, ș-am inoptá prin pustietatea asta și ne-ar mână cine șcie ce dihanie, - pe când așa, cum au trecut alții, om trece și noi de-om avé norec.

Când véđ că nu mai merge, pentru ce n'aș incepe eu, dar nu cu primejdie să me duc orbeșce pe calea bătuta de alții? - Am trecut in sfērșit pădurea de stuh și am dat peste o alta de răchiți urieșe cari par semenate din fugă și a căror crengi inchid drumul călătorilor.

După un obicei ce este in Dobrovia, straele lipovanului omorit erau intinse pe crengile copacilor de lângă drum, apröpe de locul unde fusese omorit. Tata s'a dat jos din căruță, a cercetat pușca și a dat'o Ciceronului care mergea inainte, éră el, cu un revolver in mână și cu ochii in tóte părțile se ținea lângă căruță.

Se spunea despre tálharul Terenti, care omorise pe lipovan, că avea multă indrăsnelă. Nu cu mult mai inainte singur se dusesse la casa unui om avut, care tocmai stătea la mész cu mai mulți prieteni, și ȳise stăpânului amenințându-l cu revolverul:

- De ț-i-i dragă vieța, dá-mi o mie de lei!

Tot cu revolverul in mână il petrecu in odaia de alătore unde i-a dat banii; apoi binișor s'a intors printre mesenii incremențiți și s'a dus in drumul lui. Tálharul erá cu curaj și avea cineva de ce se teme.

Eu mânám calul, și fiind crengile dese și plecate in drum, imi scosesem pălăria ca să nu mi-o iee in-

ainte. De-odată vedem inaintea noastră o căruță cu trei ȳomeni, ce lăsând drumul dádeau numai-numai să se prăpădescă in Dunăre. Tata răcni din resputeri: - ȳomeni buni! ce ve este? Stați, stați că ve prăpădiți!

Eu am oprit calul, ér ei când au venit in dreptul meu, ce de-a mai cruci nu-și făceau și cum mulțámiau lui Dȳeu. Atunci ne spuse frica ce au avut, luându-ne drept hoții pădurei.

Când ne-am véđut apröpe scăpați din pădure, am intins mésa sub o răchită, și după ce am ospétat bine, am luat ér drumul Tulcei. Am trecut printro luncă tot de răchiți, și in sfērșit étá și dorita Tulce berechot-ioc! - Ce poziție minunată!

De abia intrasem in Tulcea, când auđim strigând in urma noastră: duriolgiu! Ne-am oprit să vedem ce-i? și un turc alergă după noi cât îi luau picioröle aducându-mi polca, pe care se vede că n'o aședasem bine și căđuse. I-am mulțámít; el ne ȳise urala! ș-am pornit inainte.

Uitasem să-ți scriu, că in Buzeu am găsit un Italian ce mi-a spus din obiceiurile la nuntă. Dupá ce sfērși, se uitá la tata și-i ȳise:

- Babo da mi la tua figlia.

- Ce-ți trebuie? asta-i dracu.

- Fie și dracu!

- Da nu veđi cum me necăjeșce pe mine, om bétrân, să me pórté prin lume. - Se prinse și la acésta. Atunci tata-i spuse:

- Nu-i gospodină, nu șcie a spléa, nici a călcá, nici a face mánecare.

Italianul cam stătú pe gânduri, și ȳicénd că nu-i ertat acésta unei femei, adaugá:

- Când m'oi duce la lucru, de n'a fi caféua gata, dau bátae.

Și de-atunci n'am chip să greșesc ceva, - numai ce auđ pe tata: ȳecatele mele! cum de nu te-am dat Italianului? - el dádea bátae când nu erá caféua gata și scăpam de tine."

Elena Sevastos.

C l i o .

Sublimă musă Clio! - tu 'n lume faci dreptate; Tu! - nepártitóre și fără vorbe late; Inscrí in cartea-ți numai ce este și ce-a fost! Și 'n veci tu nu cređi frase ce-s spuse pe de rost.

Nu ești speculátore - in calculi, pricepută Să storci - pe cât se póte - ȳafacerea" 'ncepută De bani. - Nu-ți pleci urechea infamelor dorinți, Căci nu te-ocupi cu rentă de lei ori de florinți.

Nu este 'nvélitóre destul de désá, mare, S'ascunđá de-a ta față ce-i fals - dela născare; - O! ochiul teu e ager! - veđi fără ochelari Și faptele oneste - și pe tálharii mari.

Din cartea ta se vede - care sânt caractere Cinstite, care demoni - blândi numai la vedere; Tu veđi cum rid Faunii - cređendu-se isteți, Când încă cu-o trufie-ți ȳic: - ȳnoi sântem șireți."

Tu șcii când inocența, de lași persecutatá, In loc de-a fi scutită - e risá, maltratatá, Primind drept mánăiere enuciul bicornut, Că: - „ființa e pré de trébă" - ȳmult reu ea ne-a făcut."

Tu n'o respingi de-ți vine plângénd că-i insultată, Spunéndu-i că: - ȳn'am timp! - că: ȳsânt forte ocupată! -

Séu: »đi-i să mai aștepte!« »dór« »mâne« ori »poi-mâne!«
Și 'n loc de-a satisface, să đici: »să-i dați o pâne!«

Măreță, majestósă — nu cađi in slăbiciune,
Tu 'n liniște sublimă — privești — avënd răbdare
S'aștepți pân' se alege: ce-i grău — ce e tăciune
Ș-atunci — spui tu: ce-i bine și ce-i mistificare.

Tu nu grăbești. dând ordini — „așă și-așă să fie!«
Și fără judecată!! — s'aprobi tu mincinoșii;
Tu judeci. Și severă — declari tu pe vecie,
Cum se urgește crima! — cum! lucră ticăloșii.

Tu veđi iubirea pură a omului de bine,
Pe Psyche — care-i flutur — ființă 'naripată, —
Tu-l veđi; decă există — ori de-i sfērșit in sine —
Strivit de-o pachydermă — subt o copită lată.

Lumea? — lumea naivă! — ađi — încă 'n admirare
In fața unor idoli urcați pe pedestale —
Să cređă ce aude — mai fi-va ore 'n stare?
Cetind ce se gășește pe paginile tale.

Sofia Vlad-Radulescu.

Ciceron.

— Schiță dramatică in 5 acte. —

(Incheiere.)

Schimbare de decor.

Sala din actul al doilea.

Scena II.

Octavia, Tiesta și doue rōbe tinere.

Octavia. (Intrând repede.) L'ai auđit, Tiesto? L'ai ascultat tu cu tōtă luarea aminte? ce măreț! ce inalt a fost in tōte părțile ce le-a desvêluit in cuvântarea sa! Un geniu mai înălțat decăt al seu nu s'a putut naște pe pământul nostru! . . . O Tiesto, Tiesto! cine a fost vr'odată mai fericită decăt me sânt eu acum!

Tiesta. Intr'adevăr, lumea întregă a remas uimită și ademenită ascultându-l: senatori, judecători, patriciani ca și plebei, toți nu se uitau decăt la isvorul nemêntuit de vorbe mărețe ce eșiau din buzele lui . . .

Octavia. Așă, Tiesto! așă! și acest geniu fără margine, singur in lume, me iubește, sânt iubită de el . . . Ce alt mai pot dorí eu ore dela nimfele ce veghiau in clipa nașcerii mele? Care om, care po-dobă, care inzestrare cerescă ori pământescă, alte decăt ale lui, ar puté să-mi incununeze zimbitorul meu viitor? . . . Mai spune-mi tu Tiesto, de inima-mi s'a înșelat in alegerea sa? de am făcut reu când i-am desvêlit flăcara de care intr'o clipă binecuvântată a fost cuprinsă inima mea? . . .

Tiesta. Nu . . .

Octavia. Nu? . . . dar . . . o đei! s'aveți indurare de mine! sânt buimacă . . . mi se pare că e un vis, din care deșteptându-me . . . A! . . .

Tiesta. Ce ai?!

Octavia. Vai! intrevêd o trezire pré crudă! . . . Cu cât ferbintêla de care-am fost pătrunsă la auđul vorbirii lui, se domolește, simt zugrăvindu-mi-se inaintea ochilor mei o scorpie ce me mușcă cumplit . . . de mōrte pōte . . .

Tiesta. Liniștește-te . . . Inchipuirile tale . . .

Octavia. Oh! dee cerul ca ele să nu fie decăt inchipuiri! . . . Ce đici tu, Tiesto? puterea ferme-cătore a talentului lui Ciceron, ore avut-a destulă putere să ridice cele mai tainice simțuri ale atător

ênși, ce erau adunați in for, avé-va in de ajuns ca să inmōie și îndărătnicia neaseménată a tatălui meu? S'ar puté ca tōte cele petrecute să nu fi făcut pe Pompei să uite, că Ciceron, născut dintr'o familie intunecată de cavaleri, nu e astăđi decăt un profesor, un avocat public; și tot renumele-i dobândit in așă de scurtă vreme să nu-i ajute a doborí depărtarea indatinată dintre el și fiica unui consul!

Tiesta. Dar Pompei își va mlădoi negreșit puțin inima lui, și mândria-i de consul . . .

Octavia. Ah! tu nu cunoști indestul de câtă asprime, de câtă oțelire e vrednică o minte ca a lui! și, in mijlocul nourilor auríți de fericire, ce me cuprinsese adiniōrea, vêd un corb negru ivindu-se de odată, — și nimic bine asta nu-mi pōte prevesti! — O vieță! tinerețe! năluciri gingașe ale celor dintei bătai de inimă! Voi Silfi, genii ale aerului, ce-mi șoptiați atâtea taine . . . poleite! totul fu vis . . . totul trece . . . Și vai! de cel ce rămâne singur in lume, rezemat numai de temelía sterpelor sale inchipuiri . . .

Tiesta. Taci Octavio! se aude viind . . . E in-suși Pompei urmat de mulțime.

Scena III.

Pompei, Ciceron, Quintilian, Pison, Dexion, Octavia, Tiesta, Senatori, Judecători.

Toți. Mărire și cinste lui Ciceron! trăescă Ciceron!

Pompei. Așă! Să cinstim bunul fie căruia, să înălțăm talentul! Tu, scumpul meu prieten, te-ai ridicat ađi mai sus decăt toți semenii tei. Nici un avocat in Roma, până la tine, n'a putut ajunge la măreția stilului, lumina graiului, și adâncimea cugetărilor tale! Roma se mândrește cu un fiu ca tine, și lumea întregă va resună de isbânda cuvântului teu!

Ciceron. Luminare Pompei, — nu știu decă intr'adevăr trebuie să primesc drept bine-cuvenite tōte laudele fără sêmên, ce toți cari me incungiură acum, imi dau fără cumpêtare . . .

Pompei. Iau pe toți de aici martori deschiși ai cuvintelor mele. Prețul ce ai dobândit in ochii-mi e atât de mare, cât numai de s'ar deschide inima-mi l'ai puté vedé in întregime . . .

Ciceron. De-i așă; de urechile mele aud bine, și mintea-mi nu m'a părăsit încă, atunci. O! mari-nimiosul consul, lasă-me să plec genunchii inainte-ți și mulțumindu-ți de . . .

Pompei. Nu . . . umilintă nu voi și nici nu ai pentru ce să mi-o arăți. Ascultă Ciceron: cea dintei dovadă de iubirea ce am dobândit-o pentru tine voi să ț-o dau chiar astăđi, și 'n această clipă; vrei o slujbă de a țerii? o căpetenie in ôste? un rang de nobleță? spune tot ce poți tu dorí, și-ți voi in-deplini.

Ciceron. Décă lași asupra-mi bunătatea ta . . . de me intrebi decă am ceva ați cere . . . Vai! trebuie să-ți respund că . . . intr'adevăr, am ceva să-ți cer.

Pompei. Vorbește.

Ciceron. Mintea-mi se avêntă cătră un lucru mai mare, mai de preț, mai nemărginit decăt cele ce mi-ai spus adiniōrea . . . Ce nu pot crede că . . .

Pompei. Nu cred să dorești tu ceva, ce nu aș fi in stare să-ți dau. Ce dar? spune . . .

Ciceron. Mâna fiicei tale, Octavia.

Pompei. (După o tăcere și gândire adâncă). Fiica mea! . . . *(Octavia se apropie de Pompei).*

Ciceron. Așă, luminate Pompei!

Octavia. (Ingenunchiând). Și eu, tată, slăvind geniul neaseménat al lui Ciceron, vin să-ți mărturisesc, că și voința mea e . . . pentru . . .

Pompei. (Privind-o neclintit). Și tu!

Octavia. (*Aparte.*) O dei! Cum i s'au schimbat privirile . . . me cutremur! . . .

(*Ridicându-se și alipindu-se de pieptul lui.*)

Tată! bunul și îndurătorul meu tată . . . răspunde . . .

Pompei. Nu!

Toți. A!

Octavia. (*Indepărtându-se puțin.*) Și eu il voi, tată, cu ori ce preț!

Pompei. Octavio!

Octavia. Și de nu voi fi a lui, nu voi mai fi a a nimărui, nici chiar a ta!

Pompei. Octavio!

Octavia. Și decă podóbele cerești cu care acest om e inzestrat, și iubirea părintescă, — decă nu pot zdrobi aceste, niște singure mândrii ori ambiții nesocotite ce despărtesc omenirea fără nici un pic de bună-judecată, — fie atunci ca orbirea trufosă a ta să mERGă până în culmea-i, și să-și culgă ródele chiar în clipa acesta! . . . (*Se aruncă la pieptul lui Ciceron.*) Tu Ciceron! drag idol ce mi s'a nălucit în viața mea scurtă, de nu voi fi a ta, voi fi a pământului . . .

Pompei. În lături, fiică nevrednică! Ce faci?! . . . Până unde merge descreerea ta?

Octavia. Până acolo unde ajunge trufia ta!

Pompei. Fugi dinainte-mi, îți strig, séu o crimă chiar . . .

Octavia. O crimă! — te pot scuti eu de acesta, tată! (*Smucindu-i pumnarul dela brâu.*) Cu acest oțel, voi pune o stavilă între supunerea ce-ți dătoresc și voința-ți nestrămutată!

Pompei. Pe Jupiter! . . .

Octavia. Cu această armă ucidentóre în mână, între viață și mormânt, îți mărturisesc iubirea-mi pentru Ciceron, iubire nestrămutată, ce . . .

Pompei. (*Se repede la ea să-i iee pumnarul.*) Taci, fiică nebună!

Octavia. (*Mai iute ca Pompei s'o atingă, își implintă pumnarul în piept, dând un țipet sfâșietor.*) Ah!

Pompei. (*Dând înderét.*) Ceruri! . . .

Toți. Oh!

Ciceron. (*Sustinënd încă corpul murind al Octaviei.*) Vai! omenire crudă! trufie neinduplecată! te blestem! . . .

Cortina.

Fine.

N. A. Bogdan.

Despre pomul Crăciunului.

III.

Atâta numai, că trebuie să fie fie-care ce a apucat dela moși dela strămoșii lor, ca la ori-ce vreme de trebuință să se cunoscă fie-care cine sunt ei și de unde se trag.

Er decă va fi să ajungem la povestea cu o turmă și un păstor, atunci se schimbă vorba. Când ș-or lăsă alte némuri obiceiurile și datinile lor, numai atunci să ni le lăsăm și noi pe ale noastre.

Acum, după ce v'am spus tot ceea ce dvóstre scieați de mai nainte, ia s'o întórcem și pe fóia cealaltă, să vedem ce cuvinteză.

După aședarea glótelor romane aduse de Traian împérat, aici pe pământul nostru, s'au sculat o sumedenie de némuri, unele mai sélbatice și mai barbare decât altele, în mai mare număr și mai răsboinice, cu armă și cu foc, ca să se facă stăpâni ei pe pământul apucat de noi. Inse, cum spune dicétórea: Apa trece, petrule rămân.

Aceste némuri, după ce au pârjolit și s'au opintit să ștérgă din fața pământului ori-ce urmă de romanitate, s'au străcurat și ele binișor una dupa alta, gonite de alte némuri și mai barbare și mai număróse.

Vécuri întregi bieții románașii noștri fură siliți a trăi tupilați prin păduri, vériți prin scorburile copacilor și ascunși prin văgăunile munților, până ce să trecă de pe capul lor o așa urgie dumneđeiescă și omenescă.

Când eșiră la ivelă și se întórseră pe la locurile lor, românii fură mai tot ceia ce fuseseră când îi aduseră Traian împérat în locurile acestea. Ce e drept, nu mai avură carte, și d'aceea, se vede, că puternicii de prin préjma noastră, nu voiau, vedeți dvóstre, dragii moșului, să le facă și lor parte a trăi măcar, la lumina sórelui, românii, precum firea îi lăsase pe dênșii.

Inse acele némuri vrăjmașe, de și se cercase să despóie pe poporul nostru de tóte doveđile lui de romanitate, doue lucruri nu le putură smulge dela inimă; aceste lucruri fură limba noastră románescă și datinile, obiceiurile moștenite dela buni, dela străbuni.

Tocmai e! acum în vécul nostru, vre-o câțiva ómeni de-ai noștri și vre-o câțiva invétăți de alt ném care trecură pe aici, și véđură jocurile, datinile, și auđiră colindele, hasmele și dicétórilor din graiul nostru, se deșteptară de odată, și cunoscură că se cam potrivesc cu cele ce citiseră ei prin cărțile păgânilor romani, că sunt aidoma cu ale lor.

Atunci prinseră a scrie, deteră tégului prin stampă minunea acesta, și toți cu totul recunoscură, că sântem viță de romani.

Noi inse pare că ne-am culcat pe urechia aia, cum se dice, după ce ne-a cunoscut lumea cine sântem noi, și lăsăm să se străcóre printre noi datine și obiceiuri străine, și étă cum:

De câțiva ani a năboit în orașele noastre o mulțime de străini; ei au adus cu dênșii multe datine de-ale lor, pe care românii le primesc, pentrucă ci-că sânt la modă. O fi bat-o nevoia de modă! Ea are să ne rēpue.

Să povestesc una din aceste datine, ce s'ar părăe că n'are nici-o însemnătate, dar care póte să éasă reu la vapsea.

Eu, în cpilăria mea, nu-mi aduc aminte să fi véđut, ba nici pomenelă nu eră, ca să pue negustorii noștri potcove la pragurile prăvăliilor lor. Din potrivă, étă ce cuvinteză dicéturile nostre în privința potcóvelor: »Și-a lăpédat potcóvele,« adecă a murit. »Umbă după potcóve de cai morți,« adecă umbă după treburi care nu pot să-i aducă nici un tolos, séu își pierde timpul de geaba. »A potcovit bine pe cineva,« adecă prin viclenie a înșelat pe neștine.

Acești străini venind cu deșerțele lor credințe, că adecă potcóva de cal, găsită pe drum, aduce noroc la casa omului, mulți din ei își potcoviră pragurile prăvăliilor.

La noi, după cum auđirăți din dicéturile asupra potcóvelor, potcóva numai noroc nu însemneză.

Ai noștri, îngăduitori cum firea i-a lăsat, primitori de străini cu dragoste, ei îi îmbrățișară, téguind mai mult dela dênșii decât dela pământeni, și încă fără tocmeală. Deverul fiind mare, firește că cei mai mulți din acești străini se îmbogățiră curénd. Acum nu-i mai încăpeau prăvăliile în care își începuseră negoțul, și cătară a se mută în alte prăvălii mai mari. Lăsară inse potcóvele la prăvăliile de unde plecau, ca să nu se dea de cheltuélă dregénd pragul ce ar fi stricat scoțénd potcóvele.

Românii ce se mutau în locul celor de alt ném, găsind potcóvele puse și șciind cât de repede se im-

INGERUL A SOSIT!

hogățiseră cei ce ședuseră acolo inaintea lor, le lăsară, crezând și ei că așa poate să fie, adecă potcovele să aducă noroc la casa omului; dar temă mi-e, că mulți dintr'ensii au ramas potcoviți. Acum s'a lătit această credință deșertă, și au inceput și românii să-și potcovescă pragurile prăvăliilor lor, și étă un nou obicei străcurat pe nesimțite la noi, in timpul de ați, dis al luminilor.

Dacă peste cinci-deci ori o sută de ani de aci inainte vre-un pribég invêțat ar veni pe la noi și ar vedea acest obicei intins printre români, ar dice că de ore-ce obiceiul este al lor, fiind-că se scrie pôte la cărțile ce au dênșii cu obiceiuri culese dela popor, ar dice că noi suntem străini in țera noastră, ba pôte și mai reu; căci la noi nici pomenelă nu este de un astfel de obicei, care să fie remas din vechime, necum să avem niscareva cărți scrise despre dênșul, séu impotriva dênșului.

Și apoi astădi este, știți dvôstre: Cine are carte are și parte.

Noi de abia scăparăm de un ponos, și vrem să ne atêrnăm altul de coddă: Bine ar fi? Ce diceți?

Dar cu pomul Crăciunului cum merge?

Aci e aci. El e mai primejdios; fiind-că se lățeșce printre românii de sus, printre cei invêțați, cei cu dare de mână, cei mai insemnați ai țerei, care plutesc, cum se dice, pe deasupra glôtelor, și dela dênșii lesne se coboră la cei de jos obiceiurile și apucăturile lor. Poporul, vedând ceea ce fac căpeteniile nației, mai-muțeză și ei, bieții, fără să știe ce fac, pe ômenii cei mari, căci, dic, că ar fi știind ei, märe, ce fac!

Așa e omul lăsat dela Dumneșeu să fie: trage tot a mare. Se uită tot la ai mai de sus decât dênșul și cată să facă tot ceea ce fac cei mari. Și să nu care cumva să diceți vre-odată cuiva să se uite la cei mai de jos decât dênșul, că-ți aprinși pae in cap.

Și, cum disei, obiceiul cu pomul Crăciunului, se lățeșce tot printre ômenii cei mai de Dômne-ajută ai némului; ast-fel fiind, nu va trece mult și se va răspândi prin tôte stratele poporului, care, Dômne-feresece! pôte că-și va uită de obiceiurile și datinele părinților lor, și cotropirea străină va fi mai ușoră.

Acest obicei pôte să fie ugurliu pentru cine il are, êră pentru noi, eu il vêđ ca o piesă rea, ca o cobe, ca unul ce infățiseză semnul jalei și se vêră tocmai in sêrbătorile aducêtoare de veselie românului.

Să me ferescă Dumneșeu să invinovățesc pe cineva că voeșce cu tot dinadinsul să gonescă obiceiurile nôstre, ca să aducă alte străine; căci acesta nu s'ar puté, de ore-ce știți dvôstre, că asemenea lucruri nu se pot face cu sila. Dicêtura poporului cuvinteză: Cu sila poți luă omului, dar cu sila nu-i poți da.

Nevoia este că ele vin să-și ia loc in cetate, la vatra românului, cu voia lui, cu mulțumire. Să nu vè mirați de acesta. Moda face ceea ce nimeni pe lume nu pôte face.

Că ci-că a eșit moda să se pue la copii doici și dădace, tot nemțioce ori franțuzoice. Acestea, neștiind datinile nôstre, ce vreți să vorbescă cu copilașii, decât despre datinile și obiceiurile ce au apucat ele dela părinții lor? Și ast-fel se străcoră in inima copiilor datini și obiceiuri ce n'au nici un amestec cu datinile moștenite de noi dela străbunii romani.

Dacă sfinții părinți au îngăduit némurilor acelora creștinate să-și facă pomul lor la Nașcerea Domnului Christos, tot așa a îngăduit și romanilor, foști păgâni, să-și serbeze Saturnalele lor, cu intorsura in creștinismul ce le-a dat sfinții părinți, din care noi am scos ale nôstre colinde, unele pentru ajunul Crăciunului, altele pentru ajunul anului nou; să umble copiii cu Moș-ajunul, cu icôna Nașcerii la Crăciun; êră la

anul nou cu Sorcova. Apoi in timp de doue sêptemâni dela Nașcere, să umble cu stéua și cu vicleimul. Aceste obiceiuri sânt, cum știți și dvôstre, in Bucureșci; de vor mai fi și altele prin a țera mare, nu me bag, nu me amestec.

Acum ce fel dați dvôstre cu socotéla? Lăsa-ne vom ore să ne facă moda, ceea ce n'a putut să ne facă sila?

Dacă pe român nu l'a putut ingenunchiă năboiul de barbari ce a tot năvălit peste dênșul in cursul vécurilor, tot atât de tare aș dori eu să fie el, ca să nu se lase modei să-l ademenescă și să-l clintescă din osia românismului. Și numai așa făcând, nu vom mai avé temă că se va mai găsi cineva, peste vécuri, care să ne dică, cum ne-a mai dis, că obârșia naționalității nôstre se pierde in intunericul vécurilor.

Uități-ve, dragii moșului, la ovrei. D'ăia stau ei tari cu abanosul, căci, de și sânt risipiți peste tôte fața pământului, de și sânt amestecați printre tôte popórele, ovreul este tot ovreu, in ori ce colțuleț de pământ ar fi, cu tôte obiceiurile părințești, cu tôte datinile străbunilor. Dar rele, dar bune, el le ține cu tôte încăpăținarea.

Așa să facem și noi. Nu numai să nu ne rușinăm in fața străinului de cele rămase dela buni și străbunii nôstri; dară încă să le trâmbițăm ca să știe lumea cine sântem și ce am fost.

Dara vêđ că nerăbdarea creșce, v'ăți plictisit, auđindu-me torosind la verși și uscate, la vrute și nevrute.

Îngăduiți, rogu-ve, nemerniciei mele câteva cuvinte încă, și voi fi mulțumit când aș ști că voi fi dobândit iertarea dvôstre pentru păcatul meu de limbuție lungă.

Mi s'a dis, când am ținut de reu pe unii ômenii de trebă, că de ce aduc in sinul nației nôstre vrând nevrând obiceiuri străine, mi s'a dis: Spune dta cum să facem alt-fel?

O! dragii moșului! Lasați că nu me taie capul la ast-fel de lucruri. Dară am respuns, cum ve dic și dvôstre acum: »Cine se uită la un necioplit cu mine dragii moșului? Cine o să stea să asculte la gura unui unchiaș necărturar și fără vază in lume.

De ar fi vre-un țafandache cu sticla in ochi, ca gâtul pus ca intr'un proțap, cu gulerul stând să-l apuce de nas, umblând parcă ar călcă numai in străchini, cu fumurile in cap, și uitându-se peste umăr la cei ce-i vorbese, calea valea, pôte că ar mai fi ore cum ascultat: dar eu?»

Totuș, ca să nu me credeți că sânt vre-un arțăgos, pe mine m'ar bate gândurile să mai dic o vorbă, și o dic cu dragă inimă. Domnia-vôstră inse faceți cum ve va lumina Dumneșeu mai bine.

Eu aș dice: să se adune o sémă de ômeni din ai nôstri, ômeni cu invêțatură și cu dor de cele ale românului, și să chibzescă ei cu mintea lor, cum ar fi mai bine să se prefacă datinile și obiceiurile nôstre ca să fie infățisate și in salóne, fără inse a se depărta nici cât o iotă de cum fac glótele românești.

S'au găsit ômeni, — și să le dea Dumneșeu bine, — care au făcut să se jôce in salóne călușarii, bătuta și brăul, au scos la lumina portul românesc dela țera; așa să se facă și cu colindele, și cu Moș-ajunul și cu icôna Nașcerii, și cu Vasilca, și cu Sorcova, și cu Stéua ori cu Vicleimul. Dară, cum mai disei, să nu se schimbe nici un cuvintel din cele cum colindă și cântă poporul. Se ințelege, că tôte acestea in marginele bunei cuvinte, cum cere timpul de ați.

Numai ast-fel, dragii moșului, socotesc eu, uniți strins umăr la umăr, cei ce plutesc pe de-asupra glôtelor, adecă ômenii insemnați ai némului și invêțați,

la un loc cu glótele, in privința acésta vom puté să ne impotrivim, fâțiș și pieptiș, năvălirii modei, și să ne mândrim de vița din care ne tragem.

Acésta m'ar bate gândurile să ve dic.

P. Ispirescu.

Cele doué stéle.

(Basm de Crăciun, de Paul Arène).

Craii se duceau spre Occident, cu ochii pe Stea. Gaspard ducea aurul, Balthazar ducea zmirna și Melchior, care eră negru, ducea mirósele culese din pustiu.

Mergeau pe jos, măturând pietrile cu cutele grele ale celor trei dalmate* după cari pică ici un rubin, mai dincolo un diamant.

Inse după dênșii veniá mulțime de lume. Și mirându-se că véd cum se légănă pe d'asupra linii de măslini mărunți, cari mărginesc drumul gâtul cămilelor și că strălucesc hainele cusute cu fir și cu nestimate ale ómenilor ghemuiți sus pe cocóșele lor — de peste tot locul ómenii cari lucrau pământul, alergau, pe când ciobanii, pe munte, făceau pe câni să nu mai hămăescă.

Tot pe drumul acela, inse din partea opusă, sosiá o a doua caravană, un șir lung de femei, unele cu obrazul descoperit, altele cu fața pré bine acoperită, — fiindcă erau femei de tóte națiunile — pe cari párea că le duce — mergénd înainte — o patriciană palidă subt giuvaerele de aur și moțâind din pricina legánatului patului pe care eră dusă; pe urmă, pe un măgar, călare, o țerancă ale cărei picióre atérnau, încărcate cu inele multe de argint plin la gleznele lor in fața chihlibarului; in sférșit, o róbă nubiană, négră și gólă, care purtá o salbă și brătări de fěr.

Aprópe de Betsaida, la rėspintia care se chiamá ađi Ain-Asfar, din pricina puțului de apă dulce ce se găseșce acolo, se întâlniră améndoue caravanele. Și întâlnirea lor cășună o astfel de inválmășală, încát un cavaler roman, trimis bănuitor al împératului Irod, trebui oprindu-se și injurând pe Joe, să-și așede calul de alungul zidului de pietre uscate ridicat in locul acesta in margina câmpiei.

Fiindcă eră tocmai cėsul țilei când cerul se albeșce și când sórele nu póte fi suferit, améndoue caravanele se opriră.

Se aședară doué corturi: unul de mătase albă cusută cu mărăgăritare, pentru patriciana, pentru țeranca și pentru fata Nubiei; celalt cort, de o fața închisă, făcut din pěr de cămilă, subt care se adăpostiră Craii.

Mulțimea adormi, fiecare invélit in mantaua lui, subt naltul roșcov de sute de ani și cocoșat ale cărui crăci acoper puțul, și in triunghiul de umbră pe care o făceau cămilele, adunate la un loc, cu capetele in jos, intocmai ca oile cari voesc să se ferescă de căldura cea mare.

După ce se trecú căldura, cămilele, cari cunoșteau cėsul, își scuturară clopoței de lemn dela găturile lor lungi. Atunci se deșteptá tótá lumea.

Și, pe când conducătorii lor le deslegau piciórele, pe când slugile, deslegând funiile de pěr impletit, se pregăteau să smulgă țepușii corturilor, Craii s'apropiară de puț, pe a cărui margine tocită ședeau cele trei femei.

Baltazar vorbi cel dintėiu:

— Femei, unde ve duceți?

— Unde ne duce stéua.

— Dar bine stéua cu șapte raze, de o lună de când ne călăuzeșce, merge dela Rėsărit spre Apus! O femei rėspunse:

— Stéua nóstră nu-i tot stéua vóstră!

Craii ridicară ochii la cer și zăriră, cu mirare, alături cu stéua lor, ale cărui șapte vėrfuri de foc licăitor luptau cu splendorile cerurilor incendiate, o altă Stea mai mică, dar cu o strălucire așá de dulce, încát ai fi đis că este flacára produsă de argintul care arde.

Și stéua acésta nemișcată și albă așteptá d'asupra cortului femeilor după cum așteptá Stéua cealaltă d'asupra cortului bărbaților.

Baltazar đise încă odată;

— Mântuitorul s'a născut, așá vestesc cărțile, stéua ne duce spre el.

El s'a născut intr'o colibă săracă de care fugiau vagabonții, fiindcă vėntul năbușitor de miédăđi trece prin crepătura zidurilor și prin găurile ce are acoperișul de șovar.

El se odihneșce gol pe paie. Điva este ars, un măgar și un bou fórté greu pot suflând să-i încăđescă trupu-i inghețat de roua rece a noptilor. Noi ne grăbim ca să-l salutăm ducėndu-i in dar aur, tēmăie și zmirnă.

— Și noi ne grăbim, đise una din femei, ca să salutăm pe Pécătósa care s'a născut tot intr'o đi cu Isus; ne grăbim să-i ducem in dar — simbole ale vechilor robi — eu, giuvaerele mele nefolositoare, ele salbele lor de argint și de fěr.

— Isus aduce pacea pe pământ.

— Ce este pacea fără iubire?

Eros a murit, vai! și frunțile se lovesc in zėdar de lespeđile reci ale templelor sale. Frumusețea nóstră ne face róbe; inse aceea pe care o căutăm noi, va aduce mântuirea dând pe fața in sférșit iubirea adevérată.

Tot așá de frumósă pe cât este Isus frumos, brună și roșie ca și spicurile acestea ale căror bóbe arse se zburlesc in fire de aur, ea este, mântuitoarea, care, cu pėru-i profumat, va șterge piciórele obosite ale Soțului dumneđesc; ea este care, rėmasă cea din urmă la piciórele Crucii, va primi cea din urmă privire a lui; ea este care plângėndu-l in fundul pustielor, va face să se nască din frumoșii sei ochi un isvor care nu va mai secá nici odată; și de acum incolo, spre amintirea ei, bărbații vor iertá femeilor că iubesc.

Cele trei femei se sculareră. Stéua albă lunecă pe cer binișor, incet, ca să arate drumul.

Pe urmă, cei trei Crai își chemară ómenii și stéua roșie porni ér inaintea lor; și, subt sórele care asfintia améndoue cortegiurile, incrucișându-se, periră numai decát in doi nori de pulbere aprinsă.

Amurgul se lăți.

Lângă puț eră un copil venit dintr'un cătun mic din apropiere ca să adune intr'un paner baliga cămilelor care, uscată la sóre, slujeșce, in țėrile acelea, de combustibil, și soldatul roman, trimisul lui Irod, a cărui cuirasă scăpără.

Soldatul intrebă pe copil:

— Unde duce drumul pe care au plecat cei trei Impėrați?

— Drumul acela duce la Bethleem.

— Și cum se chiamă, colo departe, grămada aceea de case d'asupra căruia străluceșce o stea?

— Afară numai decă nu me vor fi inșelat, locul acela, domnule ostaș, se chiamă cătunul Magdala.

* Dalmată, haină lungă pe care o pórtă popii catolici in biserică când slujesc.

Tristă sêrbare de Crăciun.

— Schiță. —

În un salon elegant, al uneia dintre celea mai nobile familii, se petrece o scenă plăcută.

Pe o mescuță a salonului, ce e așezată într'un colț aproape de o ferestă, stă un pom tare frumos de Crăciun.

De pe crengile sale verzi de brad depind celea mai atrăgătoare jucării pentru copii. Lumina se reflectă de pe ramurile sale în mii de rațe, dând obiectelor din apropiere, asupra cărora cad, o apariță ôre careva tainică.

Sala intrégă se luminează prin valurile de lumină ce vin de pe un pompos candelabru de cristal, ce stă acățat de piciorașul unui ânger cu aripele întinse. Sofe scumpe de mêtasă stau în giurul acestei mese; și o damă, după ce isprăvise cu ornarea »mêrului de Crăciun« fredonéză încet o arie pe un pian mare.

De abia se auđiră primele acorduri ale pianului și ușa din față se deschide și trei copii veseli dau năvală asupra pomului atât de mult așteptat, între celea mai vii expresiuni de bucurie.

Ei își cunosc îndată fiecare darul seu, căci obiectul destinat pentru fiecare din ei, are o coloré specială.

— La, la, la, draga mea! — resună o vóce arginție de copilă, carea apucând de mâni frumoșa sa păpușă, sărutându-o într'una, începă a jucă cu ea.

— Ghi, ghi! căluțul meu! — indemnă de ceea parte un copil blând, sărind pe calul seu de lemn.

— A! écă »Toma piticelul,« écă »Guliver« écă »Un prând în lumea cânilor!« ah, cât is de frumoșe; cât se mai rid de poveștile lor — vorbiă lângă un scaun, pe care își aședase căițile sale de povești un copil mai mare. — Mamă, mamă dragă! vino iute, vino, de veđi ce tip frumos! Ni la prințul »sparg-alune.« Dar ăsta cine-i? Ha, ha! — erupse el în un ris tare naiv și inocent, — ha, ha! șciui cine-i: »Toma piticelul sburând călare pe un fluture!«

Sala resună de vocile lor, de acestea risete vesele și inocente. Ț-ar fi fost cu neputință să ăici vre-un cuvânt. Copiii erau aievea tare veseli, mama inse puțin supêrată. Un nor subțire de tristetă se lăsă întocmai ca și un vël pe fruntea sa de o albêtă de crin.

Dama trebuiă că fusese frumoșă în tinereța sa, acuma eră trecută. Printre liniile ce-i brăsdau fața, se puteau recunoșce tare bine conturile unei frumoșei dispărute. Coetanii ei, cu greu cred că ar fi recunoscut în acéstă femeie pe acea Emiliă superbă și nobilă, carea denegase mâna sa multor juni eleganți și frumoși, și își legase sôrtea sa de actualul seu bărbat, causatorul atâtor ôre triste și ăile neplăcute.

Ea nu-l cunoscuse pe deplin, nu i sciea mai de loc natura, atunci când i urmă lui. La altar îl însoțise mai mult numai din vanitate, pentru înalta poziție socială ce ocupă dênsul.

Dar' avu apoi de a suferi tare multe neajunsuri din partea lui. Și acestea neajunsuri i stricară atăta, cât strică petalelor fragede și delicate ale unei rose de curênd desvêlitate grindina rece.

Acuma nu mai avea ce face, eră târđiu! Ea le îndurá tóte cu o paciunță de fer.

— Mamă scumpă! — reincepú micuța Sabina — cine ne-a adus acestea jucării frumoșe?

— O, drăguța mea, ângerul lui Dđeu, care grijeșce de copiii cei mici și buni.

— Și io încă-s bună, mamă, nu-i așa?

— Așă-i, așă-i, Sabină dragă. Place-ți păpușa ce ți-a adus-o ângerul teu? — continuă mama acest dialog, pentru a alungă cel puțin pe un moment gândurile din creerii sei.

— O, imi place tare mult! — response ea sărutând păpușa și stringându-o în brațele sale. — Și de unde a avut ângerul o așă păpușă frumoșă! Avut-a el bani să-mi cumpere? Și decă n'a avut, cine i-a dat?

— El a făcut păpușa, draga mea, — response mama suriđend la întrebările micii sale Sabina.

— Tra, ra, ra, tra, ra, ra! — jucă Sabina cu păpușa sa.

— Mamă, unde-i tata? — întrebă deodată »seriosul« Eugeniu, intrerumpându-se dela cetirea cărților sale de povești.

— Va veni cât de curênd, — response mama cu o vóce abia auđibilă, și norul pe care cuvintele inocente ale Sabinei îl alungase pe un moment, éraș se lăsă peste fața sa. A fi de sigur ér la club, și-a pune éraș în cărți o mulțime de bani — și în necasul seu nu putú opri lacrimile ce se iviră în ochii sei.

*

Timpuł trecea fără de a mai reflectă la ceea ce se întâmplă. Pe el puțin îl intereséză ceea ce îl încungiuără, puțin ceea ce aduce și încă cu atât mai puțin ceea ce lasă pe urma sa: fericire séu nefericire, bucurie séu necaz.

În club vre-o cățiva bărbăți ce nu își iubesc casa și familia, și cari abia se ved din fumul de țigări ce-i încungiuără, jócă la cărți hazard, țintindu-și ochii la cărțile ce le vin din întâmplare și cari adeseori i costéză munca multor ăile.

Cu deosebire unul din ei, amețit cum se cade de vinul ce-l beuse peste măsură, jócă de tot nesocotit. Din portmoneul ce-i stă la îndemână, scotea una după alta banenotele și le punea în joc. Dar chiar așă de iute le perdea, cât de iute le și scotea. N'avea de loc noroc; ori pôte »oneștii« sei conșoți, profitând de starea anormală în care se află, încă accelerau pierderea banilor.

Jocul se continuă și mai departe, tot mai departe, și tot cu pierdere. El nu se lasă. Mai inghite o butelie de șampanie, ca să prindă curaj, și apoi jócă până ce ultima banenotă din portmoneul seu trece în a rivalului seu. Dar încă tot nu desperéză. Mai are orologiul cu lanț, le pune și pe acestea, și apoi plecă cătră casă tot injurând.

Copiii se cufundaseră deja de mult în penele moi, visând cine șciie ce lucruri frumoșe. Ei, chiar și în somn erau fericiți. Mica Sabina nu își lăsase păpușa sa nici pe un moment, ținându-o și în somn strinsă la peptul seu.

În chilia lor de dormit e cald și acuma, căci buna mamă se îngrijise ca copiii sei să nu sufere nici chiar în somn de frigul ce afară un vânt îl purtă pe aripele sale.

Mama încă nu adormise; ea eră în o chilie laterală, unde în genunchi lângă icóna Pré Sfintei Feciôre se rugă cu multă ardóre și pietate. Încrederea cea firmă ce o punea în rugăciune i alungase cu totul norul de pe fruntea sa, și fața sa transpiră în aceste momente, încât o puteai asemênă cu o martiră sfântă.

Bărbatul ajunsse într'aceea acasă, tot injurând și certându-se cu natura.

Intră în salon. Luminile candelabrelor erau stinse. »Pomul de Crăciun« sta și acuma, dar fără podobe; lucirea micelor lumini de pe crengile sale lumină de abia sala cea mare.

— Ce-i acesta? Ce lumini-s acestea? — duse el furios lovind cu piciorul în măsă și răsturnând bradul pe ferestă. Acesta cădu spărgând sticlele ferestei și făcând ca vântul să intre în sală și ca suflând în lumini și mărindu-le astfel flacăra, să facă a se aprinde lungile perdele dela feresti.

El nu observă efectul prostiei sale. Trece în chilia unde soția sa sta ingenunchiată, isbind cu putere ușa după sine.

— Ce comedii faci acolo în genunchi? — sberă dânsul — ce feste-mi jucați cu luminările noastre? Ce credeți că e casa mea, o sală de teatre, răspunde-mi! ha? — și apucând un scaun greu gotic, îl svirlă în o mare oglindă de Venetia, carea să imprăscie pe padimentul casii în mii de bucățele.

— Vorbești, séu îți despice capul?!

Sărmana femeie tăcu tremurând ca și cuprinsă de friguri violenți.

În furia sa monstrul ar fi fost în stare să-și esecutive amenințarea sa, decât cumva un sgomot puternic ce să audă în chilia vecină nu l'ar fi treșit din beție.

Deschise mânios ușa și voi să intre, dar se retrase iute înapoi. Plafondul salonului chiar căduse peste mobilele celea scumpe. Fumul ce intră prin ușa întredeschisă, avu mai mult efect asupra femeii decât vorbele amenințătoare ale bărbatului. Ea se sculă repede din genunchi și se îndreptă pe ușa.

— Ddeule, copiii mei! — esclamă ea cădând jos asficsiată.

De abia cătră ziua următoare focul putu fi localizat. În locul lucului și abundenței de mai înainte — scrum și cenușe.

Un bărbat cu părul și cu barba în vânt sta reșimat de o colonă, ultima remășiță din ceea ce a fost cândva.

Ce tristă sərbare de Crăciun!

A. C. Domșa.

O legendă de Crăciun.

În Franția, ca și la noi, o bătrână credință spune că animalele au darul de a vorbi în noaptea Crăciunului.

Boul, mai cu sémă, coborindu-se din aceia cari s'au găsit în staulul din Betleem la nașcerea lui Christos, are darul de a pređice viitorul, și e mândru pentru că a fost luat drept emblemă de evangelistul Luca.

Mielul se gândește la st. Ión și-și povestește jocurile lui cu divinul Bambino.

Cocoșul cântă în toate diminețile lăpădarea lui Petru de învățătorul seu.

Asinul povestește multe, căci are să vorbească despre fuga în Egipt, când a auđit pe Fecióra, pe copilul Isus și sf. Iosif vorbind între ei.

Acestea sânt credințele din Vosgi (Franția).

Un țeran, mai curios și mai brav decât alții, voi în noaptea Crăciunului, să șcie ce vorbesc vitele.

Luă deci toporul și se ascunse în paiele grajdului.

Viscolul afară vjiia, câinii urlau de frig. Mielul noptii sună. Clopotele începură să sune la biserica satului.

De odată, un glas resună în coșar. Boul dicea vecinului seu:

— Prietine, ce vom face noi mâne?

— Vom duce pe stăpânul nostru la cimitir, respunse celalalt.

La aceste cuvinte, țeranul se sculă în picioare palid și spăimântat și ridicând toporul, dede să dea în bou strigând:

— Ai mințit!

Dar, în acelaș moment, toporul, întors de o mână necunoscută, se asvêrli în capul țeranului care cădu la pamânt pentru vecie.

A doua ți, clopotele satului sunau de mörte, și o căruță trasa de cei doi boi profeți duceau la cimitir pe stăpânul lor.

Scrisori din Cernăuți.

Adunarea generală a Societății pentru literatura și cultura română în Bucovina. Aniversara a XI a fundării Societății academice »Junimea«.

Luna lui decembrie a fost remarcabilă în cultura națională pentru românii din Bucovina, căci avusem ocazia de a observa doué mișcări culturale în țera cari promet multe și ni-s dovadă, că spiritul și geniul național român nu apuseră în această țera română, ci pöte că odată va renvia la puterea și forța, ce o avuse în trecut. Este adunarea generală a Societății pentru literatură și cultură română în Bucovina și serbarea aniversării a XI a fundării societății academice române »Junimea« din Cernăuți.

La adunarea generală a societății pentru literatură și cultură română în Bucovina au fost de față: Georgiu Andreiu paroch din Ostrița, Bumbac Ión prof., Bejan Dionisiu cav. asesor consistorial, Calancea Vasile preot, Castiuc Flore învețător, Coca Calistrot catechet, Dan Dimitriu, Doboș Teodor, Gramatovici Constantin preot, Halip Grigoriu, Isopescul Dimitrie director al pedagogiului c. r., Isopescul Isae archidiacon, Litviniuc Ión director al școlei normale române, Morariu Vasile c. r. adiunct judec., Nimigean Ilie profesor, Nosievici Diomede, Palievici Emanuil învețători, Piteiu Mihaiu preses în pens., Procopovici Ión exarch catedral, Oneste Reneiu de Hirșani consilier guvern., Reus Georgiu, Reiu Nicolau amploet consistorial, Socolean Dimitrie învețător oraș., Stângaci Mihaiu ampl. financ., Terasievici înveț., dr. Topala Ión rector seminarial, Turcan Onisim secretar la direcția bunurilor fondului relig. gr. or., dr. Voiuți Emilian prof. de universitate, Voronea Dionisiu amploet de telegr., Voronca Zaharia, preot, Zopa Vas. cav. învețător, Zaradovschi Ión actuar al consistoriului etc.

Nefiind de față președintele societății dl Victor baron de Stircea, deschide adunarea generală vicepreședintele ei archimandritul Miron Mihaiu Calinescu. Dl Calinescu amintește într'o cuvântare căldurosă și mult patriotică despre serbarea iubileului de 40 de ani a domniei Maj. Sale Impăratului Francisc Iosif I în Bucovina. »Astfel, duse dlui, și în țera noastră ca și în totă Austria, serbarea iubileului a fost o ți alésă de bucurie pentru cei săraci, o ți pré memorabilă, în care credința, dragostea s'au manifestat cătră pre buna și pré înalta dinastie, după esemplul măreț al pré grațiosului monarch prin acte munificente de tot felul, după puțința fiecăruia. Și comitetul societății în numele ei a participat la această comună și generală serbare a iubileului, prin împărțirea grătuită pe la școlele poporale din țera a broșurei festive scrisă de dl profesor Nimigean, a participat prin împărțirea de îmbrăcăminte de érnă între copiii săraci dela școlele din suburbiile Cernăuțului.« Oratorul amin-

teșce apoi despre petrecerea Alteței Sale Imperiale a principelui de coronă Rudolf în Bucovina în anul 1887, când societatea noastră a participat la comuna bucurie, decorând localitățile sale și iluminându-le în toate serile, cât a petrecut Alteța Sa Imperială în Cernăuți și când comitetul societății a avut și distinsa onoare de a fi primit în audiență de către Alteța Sa Imperială. Vicepreședintele vorbește apoi despre ridicarea monumentului întru memoria nemuritorului Arone Pumnul în cînterimul din Cernăuți anul trecut, când grandioasa serbare ne-a adunat din toate părțile, ca să dăm dovadă publică de onoare, respectul și de recunoștința noastră pentru meritele, ce și le-a câștigat pentru progresul culturii noastre naționale în Bucovina. Oratorul amintește și despre mărtaza regretatului filolog mare român Timoteiu Cipariu, și a mai multor membri ai societății, cari au murit în decursul anului. Din membrii societății au murit în anul trecut 5 și adevă: profesorii Ion Drogi, dr. Vasilie Mitrofanovici, dr. Eusebiu Simonovici concipient advocațional, Darie Tarovietchi egumen și Isidor cavalier de Zotta, președintele tribunalului din Suceva.

La dezbaterile preliminarilor societății pentru anul viitor s'au discutat multe în privința edării bibliotecii populare și a societății »Școala Română« din Suceva.

Preotul Dimitrie Dan țice, că a cetit în raportul societății despre edarea bibliotecii populare române și cere ca membru al societății, ca cărțile acelei bibliotecii să se trimetă și membrilor societății, cari să fie constrinși de a le plăti.

Di Grigoriu Halip intrăbă, ori de-s aprobate cărțile acelei bibliotecii de către consiliul școlar, căci cărțile rutene populare împărțite printre școlile populare sînt aprobate de către guvern și au mare trecere la școlile rutene. De aceea propun, ca și cărțile bibliotecii noastre să fie supuse aprobării consiliului școlar.

Di Artemiu Berariu aderă la propunerea anterorbitorului, fiind de mare interes, ca cărțile acestea să fie cât mai lațite în popor.

Di dr. Ion Sbiera: Salut cu mare plăcere editarea bibliotecii populare române și țin foarte mult ca ea să fie împărțită între membrii societății, ca să se știe este societatea activă seu nu. Biblioteca poporală nu cuprinde lucrări originale, ce ar fi de dorit. Până aci s'a constrins la retipărire. Există și biblioteca »Tribunei«. Dăcă nu sîntem în poziția de a edă o bibliotecă poporală originală, să cumperăm ceea a Tribunei și să o distribuim, și vom eși maiestîn.

Di Vasilie Morariu face propunerea, ca să se cêră intocmai ca celelalte societăți străine o subvențiune dela dieta țerii pentru edarea bibliotecii populare, cum să se cumpere și biblioteca Tribunei și a lui Riurean.

Di Dimitrie Isopescu: În România a eșit o consemnațiune de cărți populare, în care avem peste 120 de cărți la dispoziție și cari o și cunosc învățătorii noștri. Dăcă ele ar fi de supus aprobării consiliului școlar. Alară de asta, cărțile acestea sînt scrise cu o ortografie grea, care recere un studiu deosebit, cum și într'o limbă rea, și nu pôte fi model. De aceea e mai bine a edă singur biblioteca poporală. Pentru cărțile menite pentru bibliotecile școlare se recere numai decăt aprobarea consiliului școlar și învățătorii sînt responsabili pentru cărțile aflătore în aceste biblioteci și mulți din ei vor fi în plesitate la dejudecarea lor, unde escesul zelului pôte să aducă cele mai mari confusiuni. Este deci util, ca cărțile bibliotecii populare să fie supuse aprobării consiliului școlar.

Di Forgaci aderă la propunerea dlui Halip, căci

este un emis ministerial, care oprește primirea în bibliotecii școlare a cărților neaprobate de către guvern.

Di dr. I. Sbiera: Societatea are libertatea de a publică cărți și a le distribui cui îi place și dreptul acesta nimenea nu i-l pôte luă. Vremile de censură au trecut deșă. Și dăcă dl anterorbitor vré să introducă censura, eu nu o voi aprobă. S'a țis, că cărțile din România sînt scrise într'o limbă rea. Dăcă asta țic și cei din România despre cărțile noastre și de aceea nu pôte fi adevărat

Di Dimitrie Socolean: Ideia edării bibliotecii populare a fost de a câștigă un mijloc pentru lățirea culturii naționale. Rutenii duc cu care întregi cărți dela Leov și le impart printre poporul din Bucovina. De aceea să ne supunem legilor școlare existente, ca să nu se țică, că nu ne-am ținut de ele și de aceea cărțile noastre nu se pot împărți. Noi n'avem o țeră atăt de cultă, ca să putem împărți cărțile bibliotecii populare printre țerării satelor, ci avem numai copii, cari umblă la școlă; la noi nu e vorba de cultura poporului, ci numai de ceea a copiilor. Dăcă vom crește copiii, atuncea vom fi și în stare de a scrie cărți populare.

Di Mihaiu Piteiu: Străinii capetă subvenții dela dieta țerii și numai noi românii bucovineni nu capetăm nici un crucer, și de ce? Că n'am cerut. De cerem o mie de florini, numai să fie cerut și vom capetă 500 fl. v. a.

Di Isopescu: Eu cunosc ideile despre libertate și censură. Legea este pentru educarea tineretului și trebuie să împărțim numai astfel de cărți, cu cari nu se strică el. De aceea este de neapărată trebuință aprobarea guvernului.

Di Oreste Reneiu e înțeles cu propunerea dlui Halip și Morariu, cari se și primesc.

Di Constantin Morariu: Am auțit, că tinerii veniti din Suceva la pedagogiul din Cernăuți duc mari nevoi și propun deci un ajutor pentru ei

Di Isopescu: Societatea »Școala Română« din Suceva a trimis tòmna asta pe mai mulți tineri la pedagogiul din Cernăuți. Pentru susținerea lor trimite ea până la distribuirea stipendiilor subvenții lunare. La pedagogiul din Cernăuți sînt peste o sută de stipendii. Școlarii cei demni vor capetă stipendii, țăra cei nedemni nu, și n'ar fi bine de a-i sprigini, că buni învățători n'ar fi. Suma preliminară în bugetul societății este ca un strop în apă și cu spesarea lor s'ar îngreuiă numai bugetul societății.

Di Mihaiu Piteiu: Cei din Suceva mi s'au jăluit, că veniturile societății »Școlii Române« se imputăneză și unde au fost mai nainte sutele, acolo au secat mai cu totul, și că-i silită a trimite subvenții chiar pentru tinerii dela pedagogiul din Cernăuți unde e centrul românismului din totă țeră. Propun deci, ca să distribuim ajutore în lunile septembrie, octombrie și noiembrie a fiecărui an, când încă n'au stipendii. În ținutul Radăuților am făcut 18 școli și cu toate acestea sînt încă și astăzi școli, unde băeții nu șciu nici ceti și nici scrie. Comuna aceea este prepădită pentru totdeuna.

Di dr. Onciul: Ar fi bine, ca tinerii veniti din Suceva să capete la începutul anului, până la împărțirea stipendiilor, un sprijin. Mulți din ei sînt sărguincioși, dăcă slabi în limbă germană, de aceea ar fi bine de a preliminară 5—600 fl pentru spriginul lor eventual.

Di Oreste Reneiu: Consimț cu ideile desfășurate și cu propunerile făcute, dăcă preliminarul societății arată un deficit de 120 fl. v. a. Că toate restanțele, cum și că toți membrii vor fi plăti tacsele lor încă nu s'a întemplat. Din capitalul de 13,000 s'au cheltuit deșă 7000 fl. n'au remas numai 6000 fl. v. a.

și decă prin decisiuni incontinue se va luă in fiecare an câte ceva din capital, in urmă n'ar rămâne nimic. Ce va rezultă? Disolvarea societății. O societate fără capital trebuie să apună; ea trebuie să aibă un capital, ca să aibă un sprigin pentru timpuri grele de viscoli. Membrii societății se imputinază din ce in ce și mai mulți membri mor decât intră. Rămăneți deci la aceea ce a propus comitetul.

Propunerile făcute se resping.

In ședința asta generală s'au votat subvenții pentru elevi de meserie in suma de 200 fl. v. a., pentru cumpărare de cărți și strae pentru școlari dela școlele populare din suburbiile Cernăuților in suma de 100 fl. v. a., pentru studenți români dela gimnasiul din Rădăuți, 50 fl. v. a.

Președinte al societății s'a ales dl dr. Iancu cavalier de Zotta, mare proprietar și deputat imperial și de membri ai comitetului domnii: Ion Bumbac, Dimit. Socolean, Grigoriu Halip, dr. Voiuțchi Emilian, dr. Ion Topala și Constantin Morariu.

Despre serbarea aniversării a XI a fundării Societății academice »Junimea« in nr. viitor.

Dionisiu O. Olinescu.

Ângerul a sosit.

Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Intră serbătorile creștinătății, Crăciunul și Pașcele sânt cele mai frumoase. Nașcerea lui Christos și in-viarea Lui din morți aduc veselie și bucurie in toate casele, dela palat până la bordeiul țeranului.

Dar pe când Pașcele sânt mai cu semă serbătorile omenilor mari, Crăciunul aduce veselie in deosebi copiilor. Pomul Crăciunului și darurile multe ce aduce Isus cel atunci născut, stărnesc in copii mii de dorințe ca acestea serbători să sosescă cât mai curând.

In sfârșit ângerul a sosit, aducând pe Isus in brațe. Ține-te la veselie și la bucurie in toate casele! Și pe când copiii rid și se veselesc astfel, părinții simt o fericire cerescă.

I. H.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

O carte nouă de dșora Sevastos. Anul trecut Academia Română din București a premiat cu 5000 lei lucrarea dșorei Elena Sevastos, intitulată »Nunta la Români«. De atunci autorea tineră n'a adormit pe laurii sei; in vâra trecută a publicat un volum de »Căntece moldovenești;« peste câteva zile va scote la lumină un nou volum ce pōrtă titlul »Călătorii prin țera românească,« in care ș-a adunat suvenirile și impresiunile din călătoria ce a făcut pentru adunarea datelor la scrierea sa »Nunta la Români.« Unul din colaboratorii noștri dela Iași, având privilegiul să cetescă acest volum încă in foi nelegate, cum a eșit de sub presă, ni-a pus la dispozițiune un capitol, ce-l publicăm in nr. de acuma al foii noastre.

Carmen Sylva traduce poesii populare. Diarele anunță, că regina României traduce poesii populare române in limba engleză. Poesiile aceste sânt adunate din popor de cătră dama de onōre a reginei, dșora Văcărescu. Regina vorbește și scrie bine englezește: corespondentul diarului »Times,« care a avut privilegiul să vedă câteva din aceste traduceri, scrie, că ele sânt traduse corect și armonios. Așă dar regina scrie germanește, franțozește și englezește. Ne-am bucură, decă ar scrie și românește.

O broșură despre Eminescu. S'au scris multe vorbe late despre poetul Eminescu, dar încă nimene nu l'a studiat serios. Acum dl Stefan Sturdza a publicat la Bêrlad o broșură, care conține niște observațiuni și schițe comparative asupra activității poetice a lui Eminescu. Aceste observațiuni au format subiectul unei conferințe literare ce autorul a ținut la Bêrlad cu ocasiunea unui concert dat acolo de dna Josefina Sturdza, pentru participarea României la espositiia universală din Paris.

O carte de dșora Văcărescu. In curând va aparé in Germania o carte »asupra vechelor obiceiuri și moravuri românești,« datorită penei dșorei Elena Văcărescu, domnișōră de onōre a reginei Elisabeta a României. Acastă lucrare apare in limba germană și a fost tradusă de augusta noastră scriitoare. »Carmen Sylva.«

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Serbarea Samuil Vulcan la Beins. Tinerimea studioaă din Beins a serbat și 'n anul acesta, la 13/25 decembre, aniversaria morții episcopului Sam. Vulcan, fundatorul gimnasiului de acolo. Programa serbării a fost următoarea: Publicul fu salutat cu »Marșul lui Mihaiu Eroul,« esecutat de corul instrumental sub supravegherea profesorului Victor Borlan. Apoi urmă: »Cuvânt de deschidere« rostit de conducătorul societății profesorul Vasiliu Stefanica; »Tataral« esecutat de corul vocal sub conducerea profesorului Traian Farcaș; »Amor și patriotism« poezie de P. Dulfu, declamată de Ion Cosma stud. de cl. VII; »Potpouri românești și Resignation« esecutat pe fortepiano de C. Kobsin stud. de cl. III și acomp. cu violina de L. Kobsin stud. de cl. VI; »A fogoly lengyel« poezie de G. Csengei, decl. de G. Costa stud. de cl. VIII; »Gizela Csárdás« de Radics Béla esec. de corul instrumental; »Lăcrimiōra« de Tudor Flondor, esec. de corul vocal; »Lenore« poezie de J. Bürger decl. de G. Lupșa stud. de cl. VIII; »Das kleine Fischer-mädchen« aus der Operette Rudolf Waldmann, esec. de corul instrumental; »Reapsodie hongrois« de Liszt esec. de corul instrumental; »Fratii Jderi« poezie decl. de Joachim Ghergariu stud. de cl. VIII; »Ardeleana« esec. de corul instrumental; »Nu me uită« de Lenard, esec. de corul vocal; »Cuvânt de inchidere« rostit de conducătorul societății; »Marșul lui Mihaiu Vitezul« esec. de corul instrumental. Toate piesele și toate declamatiunile fure insoțite de aplause și publicul se depărtă mulțămit.

Corul vocal român din Biserioa-albă arangeză in presera de Sân-Vasiu, 12 jan. st. n. o producție in sala numită »Burg« cu următorul program: »Pumfia princesa de Canibalia« séu »Amor și fotografie,« operetă in 2 acte de Genée, trad. de C. Strimbeiu. Acestei bucăți urmază 3 tablouri vii și anume: a) Intălnirea Mariei Stuart cu D. Riccio, după desemnul lui David Neal; b) »Undine și Huldrand in codru« al 3-lea tablou din legendele »Undine;« c) »Fata morgână« după desemnul lui S. H. Mosenthal. Urmază apoi danț.

Corpul invetătoresc din Seliște va arangia la 27 dec. v. o producțiunea teatrală in edificiul școlii gr. or. din loc. Inceputul la 7 ore sēra. Programul: 1. Cuvânt de deschidere. 2. »Nașcerea lui Christos,« piesă cu căntece, esecutată de elevii școlii. 3. »Vlăduțul mamei,« comedie intr'un act, de Lupescu. 4. »Florin și Florica,« operetă comică intr'un act, de V. Alecsandri, esecutate de corpul invetătoresc. 5. Cină comună. 6. Petrecere cu joc.

CE ENOU?

Serbători fericite! Cu numărul acesta se 'nceheie anul 1888 și tot odată anul al 24-le de când a început să apară foia noastră. Spriginul ce ni s'a dat in acest timp și lipsa cea mare ce credem a implini in presa română, ne îndemnă să continuăm și 'n anul viitor editarea foii noastre. Facem dar apel la spriginul familiilor noastre culte. Cuprinsul materiilor ce alăturăm la numărul acesta va indica, decât merităm séu ba spriginul acesta. Vom stăra ca nivelul foii să se tot rēdice, dând publicului nostru lecture de valōre, publicând ilustrațiuni cât de bine efectuate și servind drept cronicar al tuturor evenimentelor relative la cultura noastră națională! Cu aceste cuvinte, salutăm pe cetitōrele și pe cetitorii noștri, urându-le: Serbători fericite!

Știri personale. *Dl. Traian Doda*, in urmarea ordonanței tribunalului din Arad, a fost căutat de doi medici din Caransebeș, cari in presința apărătorului seu Carol Eötvös, au constatat, că generalul nu se pōte infătoșă de ocamdată la pertractarea procesului seu de presă in Arad. — *Dl. Stefan Albu*, condamnat de curtea cu jurați și tribunalul din Budapesta pentru delict de presă, ș-a început pedēpsa in Văcz.

Hymen. *Dl. I. L. Caragiali*, directorul general al Teatrului Național din București, s'a căsătorit acolo cu dșora Alesandrina Burelli. — *Dl. Andrei Marchiș*, absolvent de teologie al diecesei aradane, fiul reposatului protopresbiter Ambrosiu Marchiș, s'a logodit cu dșora Lucreția Bucurovici din Peța-română.

Biserică și școlă. *Dl. Miron Pompiliu*, profesor din Iași, va fi numit director al liceului de acolo. — *Dl. Nicolae Pop*, absolvent de teologie, a fost numit profesor la școlēle normale din Blaș.

Iubileul „Familiei.”

Cu anul viitor »Familia« va intră in anul al 25-le al înființării sale. Un interval lung acesta, in ori ce literatură, cu atât mai vērtos in a noastră, care acuma se nașce. Decă aruncăm o privire in trecutul cēnd apărut primul numer al acestei foi și vom compară starea literaturii române de atunci cu ceea de astăzi, vom vedé cu bucurie un progres mare. Clasa noastră inteligentă inmulțindu-se considerabil, s'a sporit și numărul omenilor noștri de litere, și astăzi o pleiadă de puteri tinere stă 'n serviciul literaturii și artei.

Nu vom fi doră nemodești, decât din acest proces de innaintare, vom pretinde și pentru foia noastră o mică parte de conlucrare. Inriurind asupra vieții noastre sociale, stērnind și poleind gustul lecturii românești in familiile noastre mai culte, »Familia« a fost totodată léganul unor talente cari mai târziu ilustrară beletristica națională. In fruntea acestora cităm pe Eminescu, care in »Familia« a publicat primele sale incercări și 'n urmă (la 1883-4) tot in foia noastră a dat luminei cele mai frumoșe inspirațiuni lirice ale sale.

Necontent in serviciul culturii și al literaturii naționale, de multe ori chiar in grele condițiuni de existență, nu este vina noastră decât încă și acuma stăm departe de ținta propusă de mult. Ne mângăe inse conștiința, că in raport cu spriginul ce ni s'a dat, totdeuna am oferit publicului nostru cetitor mai mult.

Am ȃis-o in mai multe rēnduri, că »Familia« are destui abonați. Decă toți ar plăti regulat inainte, am puté să dăm in fiecare sēptemână câte doue cōle cu 2-3 ilustrațiuni; dar fiind că fōrte mulți plătesc neregulat, sūntem siliți a reduce cheltuelile la minimul posibil.

Rugăm dar pe toți aceia cari vor să ne onoreze cu spriginul lor și 'n anul viitor, să-și plătescă abonamentele regulat inainte; ér aceia cari nu pot séu nu au obiceiul d'a plăti la timpul seu, binevoiescă a ne înșciință, ca să-i ștergem din registrul abonaților, căci asemenea „abonați“ numai ne incurcă socotelile.

Abonații din România pot să trimită abonamentul in bilete ipotecare și in marce postale.

Favoruri pentru abonați. Abonații noștri își pot comandă la noi următōrele scrieri de Iosif Vulcan, cu prețuri fōrte reduse: „Ranele Națiunii.“ roman in 3 tomuri, in loc de 3 fl., cu 1 fl.; „Novele.“ tomul III. in loc de 1 fl. cu 50 cr.; „Mirésă pentru mirésă,“ comedie in 3 acte, in loc de 1 fl., cu 25 cr.; „Lira mea“ poesii noue, edițiune poporală, in loc de 1 fl. cu 60 cr.; „Dela sate“ novele și schițe, in loc de 70 cr. cu 40 cr.; „De unde nu este rentōrcere“. roman de Adrien Gabrielly, tradus de Tit Bud, in loc de 1 fl. cu 25 cr. Tōte aceste scrieri, 8 tomuri, comandate de odată, costă 2 fl.

Asemene se ofere și portretul dlui Ioan Brătian, in loc de 1 fl., cu 25 cr.; portretul reginei României in costum național, in edițiune de lues 25 cr., in edițiune poporală 10 cr.

Cu dar pentru dame recomandăm „Lira mea.“ poesii noue de Iosif Vulcan, un volum, 15 cōle, edițiune de lues 3 fl.

Din scrierile: Selavul Amozului, Poesii, Panteonul Român, Tanda-Manda, Cavalerii Noptii nu mai avem nici un esemplar.

Redacțiunea „Familiei.”

Călinarul sēptemănei.

Diua sēpt.	Călinarul vechiu	Călin nou
	Dum Nasc. lui I. Chr. Ev. dela Mateiu c. 2, gl. 6, a inv. 9	
Duminecă	29 (+) Nasc. Domeului	6 (+) Botez. Dlui
Luni	28 (+) Sob. Précuratei	9 Raimund
Marți	27 + Ap. și Arch. Stefan	8 Erhard
Mercuri	26 20 mii de mucenici	7 Iulian
Joi	25 Pruncii ucisi	10 Pavel sfint.
Vineri	30 Mart. Anisia	11 Higiniu
Sămbătă	31 Cuv. Melania	12 Reinhold

Calic cel ce nu abonéză „Calicul,”

ȃiar humoristic și satiric cu multe ilustrațiuni, anul al IX-lea, cu prețul de 3 fl. séu 7 franci pe an.

Cel ce abonéză „Calicul“ ride și pe dōga morții, de sar cercurile dela bute.

Abonenții, cari ne trimit intreg abonamentul de 3 fl. séu 7 franci de odată, primesc „Calendarul Calicului“ pe anul 1889“ pe deasupra, ca fuiorul popii, adecă gratis, espedat franco. Altcum »Calendarul Calicului« costă 36 cr. séu 1 franc.

Numerul prim al »Calicului« il espedăm tuturor celor ce ni-l cer, ca numer de probă, gratis.

A se adresă la Sibiu:

Administrațiunea Calicului.

Proprietar, redactor respunȃtor și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hūgel in Oradea-mare.